

КОМІТЕТ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України

вул. М. Грушевського, 5, м. Київ, 01008, www.rada.gov.ua

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

ВИСНОВОК

на проект Постанови Верховної Ради України «Про утворення Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування можливих фактів порушення законодавства України під час дії воєнного стану», внесений народним депутатом України Гончаренком О. О. (реєстр. № 14291 від 11.12.2025)

Комітет на засіданні 15 грудня 2025 року (протокол № 250), згідно з електронною резолюцією Голови Верховної Ради України Стефанчука Р. О. від 14 грудня 2025 року (електронна картка документа (2083127), розглянув проект Постанови Верховної Ради України «Про утворення Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування можливих фактів порушення законодавства України під час дії воєнного стану», внесений народним депутатом України Гончаренком О. О. (реєстр. № 14291 від 11.12.2025).

Відповідно до частини третьої статті 89 Конституції України, частини першої статті 1, частини першої статті 4 Закону України «Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України» та частини першої статті 87 Регламенту Верховної Ради України, Верховна Рада України для проведення розслідування з питань, що становлять суспільний інтерес, утворює тимчасові слідчі комісії, якщо за це проголосувала не менш як одна третина від конституційного складу Верховної Ради України.

Комітет зазначив, що вимоги до складу тимчасової слідчої комісії визначені положеннями статті 4 Закону України «Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України» та частинами другою – п'ятою, сьомою та восьмою статті 85, частинами другою та третьою статті 87 Регламенту Верховної Ради України.

Так, кількісний склад тимчасової слідчої комісії формується з урахуванням принципу пропорційного представництва депутатських фракцій (депутатських груп). Пропозиції щодо кількісного та персонального складу тимчасової слідчої комісії подаються депутатськими фракціями (депутатськими групами) у п'ятиденний строк з дня направлення до них звернення ініціатора (ініціаторів) утворення тимчасової слідчої комісії. У складі тимчасової слідчої комісії може бути представлено не менш як по одному народному депутату України від

кожної депутатської фракції (депутатської групи). Якщо депутатська фракція (депутатська група) не запропонувала у встановлений строк представників для роботи в тимчасовій слідчій комісії, то комісія створюється без участі представників цієї депутатської фракції (депутатської групи).

Верховна Рада України у постанові про утворення тимчасової слідчої комісії визначає, зокрема, назву тимчасової слідчої комісії, її завдання і коло питань, що підлягають розслідуванню, кількісний і персональний склад тимчасової слідчої комісії, голову та заступника голови тимчасової слідчої комісії. На посаду голови тимчасової комісії не може бути обраний голова комітету. Голова тимчасової слідчої комісії, заступник голови та секретар комісії не можуть бути членами однієї депутатської фракції (депутатської групи).

Секретар тимчасової слідчої комісії обирається на першому засіданні тимчасової слідчої комісії із числа її членів шляхом таємного або відкритого голосування більшістю народних депутатів України від складу тимчасової слідчої комісії, затвердженого Верховною Радою України.

Положеннями частини восьмої статті 4 Закону України «Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України», частини першої статті 14 Закону України «Про статус народного депутата України», частини сьомої статті 87 Регламенту Верховної Ради України передбачено, що народний депутат України за погодженням з відповідною депутатською фракцією може бути обраний членом не більше двох тимчасових слідчих комісій.

1. Щодо змісту проекту Постанови (реєстр. № 14291) Комітет зазначив таке.

1.1. Згідно з назвою проекту Постанови пропонується утворити Тимчасову слідчу комісію Верховної Ради України з питань розслідування можливих фактів порушення законодавства України під час дії воєнного стану (далі – Тимчасова слідча комісія).

Разом з тим, Комітет звернув увагу на те, що у пункті 1 проекту Постанови, в якому також зазначено назву Тимчасової слідчої комісії, допущено редакційну помилку, а саме після слів «порушення законодавства» відсутнє слово «України».

Своєю чергою, основними завданнями Тимчасової слідчої комісії, відповідно до пункту 2 проекту Постанови, пропонується визначити:

«1) проведення перевірки та розслідування можливих фактів порушення законодавства України під час дії воєнного стану, у сфері забезпечення оборони держави, використання публічних коштів і майна та дотримання прав людини в умовах дії воєнного стану;

2) проведення перевірки та розслідування можливих фактів порушення антикорупційного законодавства України під час дії воєнного стану в різних сферах економічної діяльності держави, включаючи інфраструктуру України, що забезпечує функціонування економіки та життєдіяльність суспільства;

3) проведення перевірки та розслідування можливих фактів порушення законодавства України та законності рішень і дій органів влади, прийнятих у сфері оборони, безпеки та управління ресурсами в умовах воєнного стану».

1.2. Беручи до уваги наведене Комітет звернув увагу на таке.

Відповідно до положень частини третьої статті 89 Конституції України, частини першої статті 1 Закону України «Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України» тимчасова слідча комісія Верховної Ради України є колегіальним тимчасовим органом Верховної Ради України, що утворюється з числа народних депутатів України, завданням якого є здійснення парламентського контролю шляхом проведення розслідування з питань, що становлять суспільний інтерес.

Згідно з пунктом 3 частини четвертої статті 4 Закону України «Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України» тимчасова слідча комісія не може утворюватися з питань, які є предметом діяльності утвореної Верховною Радою України іншої тимчасової слідчої комісії.

Верховною Радою України було утворено тимчасові слідчі комісії, зокрема, постановами Верховної Ради України «Про утворення Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування можливих протиправних дій посадових осіб органів державної влади, інших державних органів та суб'єктів господарювання державного сектору економіки, що могли завдати шкоди економічній безпеці України» від 12 березня 2025 року № 4299-IX та «Про утворення Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування можливих порушень законодавства України при здійсненні заходів з оборони держави» від 27 березня 2025 року № 4338-IX, основні завдання яких регулюють таке ж коло питань, як і основні завдання запропонованої до утворення Тимчасової слідчої комісії.

При цьому, проект Постанови про утворення Тимчасової слідчої комісії (реєстр. № 14291) було подано до Верховної Ради України 11 грудня 2025 року, тобто до закінчення строку діяльності тимчасових слідчих комісій.

У зв'язку з цим, Комітетом запропоновано назву, пункти 1 та 2 проекту Постанови викласти в такій редакції:

«Про утворення Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування можливих порушень законодавства у сфері оборони, антикорупційного законодавства та дотримання прав і свобод людини під час дії воєнного стану

1. Утворити Тимчасову слідчу комісію Верховної Ради України з питань розслідування можливих порушень законодавства у сфері оборони, антикорупційного законодавства та дотримання прав і свобод людини під час дії воєнного стану

2. Визначити основними завданнями Тимчасової слідчої комісії:

1) проведення перевірки та розслідування можливих фактів порушення

законодавства у сфері оборони, у тому числі щодо використання ресурсів, необхідних для забезпечення обороноздатності держави, допущених органами державної влади та органами місцевого самоврядування під час дії воєнного стану;

2) встановлення обставин та можливих фактів порушення антикорупційного законодавства під час прийняття рішень, дій чи бездіяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, пов'язаних з використанням публічних коштів, державного майна та інших ресурсів під час дії воєнного стану;

3) проведення перевірки та розслідування можливих фактів порушення органами державної влади та органами місцевого самоврядування законодавства щодо забезпечення прав і свобод людини в умовах правового режиму воєнного стану».

2. Щодо оформлення проекту Постанови (реєстр. № 14291) Комітет зазначив про необхідність його доопрацювання враховуючи вимоги Положення про порядок роботи з документами у Верховній Раді України, затвердженого розпорядженням Голови Верховної Ради України «Про деякі питання забезпечення документообігу у Верховній Раді України в електронній та паперовій формах» від 8 лютого 2021 року № 19 (далі – Положення), в додатках до якого наведені шаблонні форми актів Верховної Ради України, зокрема, форма акта про утворення тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України (пункт 1.7. додатку 1 до Положення) та основні вимоги законодавчої техніки, а саме:

у пункті 5 прізвища народних депутатів України мають бути записані в алфавітному порядку та називному відмінку, а також редакційного доопрацювання назви депутатських фракцій ПОЛІТИЧНОЇ ПАРТІЇ «ЄВРОПЕЙСЬКА СОЛІДАРІСТЬ», Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина» та позафракційних народних депутатів України.

У пункті 8 проекту Постанови визначаються органи державної влади, інші державні органи, які мають забезпечити додержання законів України щодо доступу членів Тимчасової слідчої комісії до інформації, матеріалів і документів, що стосуються предмета діяльності Тимчасової слідчої комісії.

Враховуючи наведене Комітет зазначив, що форми роботи тимчасових слідчих комісій, їх права та обов'язки, вичерпно визначені на законодавчому рівні – у розділі III Закону України «Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України». Зокрема, у пунктах 1 та 7 частини першої статті 12 цього Закону передбачено право тимчасової слідчої комісії, у порядку, визначеному законом, отримувати необхідну для своєї діяльності інформацію, документи, матеріали та інші відомості, що стосуються предмета розслідування, від органів державної влади, інших державних органів, органів місцевого самоврядування, їх посадових, службових осіб, підприємств, установ, організацій незалежно від форми власності та їх керівників (або посадових осіб, що виконують їх обов'язки), а також звертатися за допомогою до цих суб'єктів,

які зобов'язані сприяти тимчасовій слідчій комісії при розслідуванні визначених Верховною Радою України питань.

Також Комітет привернув увагу до того, що Положенням, яким затверджено форму акта про утворення тимчасової слідчої комісії (зразок 1.7.), не передбачено редакцію пункту 8, викладеної в проекті Постанови (реєстр. № 14291).

У зв'язку з цим, Комітет запропонував виключити пункт 8 із тексту проекту Постанови, змінивши нумерацію наступних пунктів.

3. Щодо кількісного та персонального складу утворюваної Тимчасової слідчої комісії Комітет зазначив таке.

3.1. До проекту Постанови додані копії звернень ініціатора утворення Тимчасової слідчої комісії до всіх депутатських фракцій, депутатських груп у Верховній Раді України.

Своєю чергою, згідно з пропозиціями депутатських фракцій, депутатських груп та позафракційних народних депутатів України, що додані до проекту Постанови, пропонується обрати до персонального складу Тимчасової слідчої комісії таких народних депутатів України:

від депутатської фракції ПОЛІТИЧНОЇ ПАРТІЇ «СЛУГА НАРОДУ»:

Бабія Романа Вячеславовича,

Забуранну Лесю Валентинівну,

Загоруйко Аліну Леонідівну,

Пушкаренка Арсенія Михайловича,

Фріса Ігоря Павловича – заступником голови Тимчасової слідчої комісії,

Шинкаренка Івана Анатолійовича;

від депутатської фракції ПОЛІТИЧНОЇ ПАРТІЇ «ЄВРОПЕЙСЬКА СОЛІДАРНІСТЬ» – Гончаренка Олексія Олексійовича – головою Тимчасової слідчої комісії;

від депутатської фракції політичної партії Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина» – Наливайченка Валентина Олександровича;

від депутатської фракції Політичної Партії «ГОЛОС» – Рудик Кіру Олександрівну;

від депутатської групи «ДОВІРА» – Бабенка Миколу Вікторовича;

від депутатської групи «Партія «За майбутнє» – Урбанського Анатолія Ігоровича;

від депутатської групи «Відновлення України» – Іванісова Романа Валерійовича;

від позафракційних народних депутатів України – Гриб Вікторію Олександрівну та Яцик Юлію Григорівну.

Комітет зазначив, що від депутатської групи «Платформа за життя та мир» пропозицій щодо кількісного та персонального складу утворюваної Тимчасової слідчої комісії не надійшло і у проекті Постанови представник цієї депутатської групи відсутній.

3.2. Відносно обрання до складу Тимчасової слідчої комісії позафракційних народних депутатів України Гриб Вікторію Олександрівну та Яцик Юлію Григорівну Комітет зазначив, що неодноразово у своїх висновках на проекти постанов Верховної Ради України про утворення тимчасових слідчих комісій і тимчасових спеціальних комісій привертая увагу до того, що обрання позафракційного народного депутата України до складу тимчасових слідчих комісій і тимчасових спеціальних комісій законодавчо не передбачено.

Водночас відповідно до положень частини першої статті 26 Закону України «Про статус народного депутата України» народний депутат України не може бути обмежений у своїх повноваженнях.

Разом з цим, положеннями частини шостої статті 4 Закону України «Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України», частини другої статті 85, частини другої статті 87 Регламенту Верховної Ради України передбачено, що кількісний склад тимчасової слідчої комісії формується з урахуванням принципу пропорційного представництва депутатських фракцій (депутатських груп).

Свою чергою, Комітет у роз'ясненні від 3 червня 2024 року щодо застосування окремих положень Закону України «Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України» та Регламенту Верховної Ради України щодо зміни кількісного та персонального складу утворених тимчасових слідчих комісій і тимчасових спеціальних комісій Верховної Ради України звернув увагу на необхідність під час формування кількісного складу тимчасових слідчих комісій і тимчасових спеціальних комісій враховувати принцип пропорційного представництва депутатських фракцій (депутатських груп) також і для позафракційних народних депутатів України.

Враховуючи наведене, Комітет ухвалив висновок на проект Постанови Верховної Ради України «Про утворення Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування можливих фактів порушення законодавства України під час дії воєнного стану», внесений народним депутатом України Гончаренком О. О. (реєстр. № 14291 від 11.12.2025), і прийняв рішення рекомендувати Верховній Раді України, відповідно до пункту 8 частини четвертої статті 20 та частини третьої статті 138 Регламенту Верховної Ради України, розглянути його з урахуванням редакційних уточнень та пропозицій щодо нової редакції назви, пунктів 1, 2 і виключення пункту 8 проекту Постанови, викладених у висновку Комітету, та визначитися шляхом голосування щодо цього проекту Постанови.

Співдоповідачем від Комітету на пленарному засіданні Верховної Ради України з цього питання визначено голову Комітету.

Голова Комітету

С. В. КАЛЬЧЕНКО